

Čís. 1881.

Přípustným jest dovolací rekurs do usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení prvního soudu, prohlašující žalobu za nepřipustnou (opozděnou) a nařízeno mu, by o žalobě jednal.

Žaloba o soudní výrok, že rozluka manželství, vyslovená cizozemským soudem, jest neplatná, není žalobou o zmatečnost dle § 529 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 3. října 1922, R I 1167/22.)

Žalobce domáhal se neplatnosti rozluky manželství, provedené usnesením zemského soudu pro věci civilní ve Vídni ze dne 23. února 1921 na základě obapolného svolení stran odevzdáním a přijetím zapuzovacího listu, tvrdě, že byl v době rozlukového usnesení již československým státním občanem. Soud první stolice odmítl žalobu. Důvody: Žaloba jest žalobou pro zmatečnost ve smyslu § 529 c. ř. s. Zmatečnost spatřuje žalobce v tom, že vídeňský, tudíž cizozemský soud nebyl oprávněn o věci té rozhodnouti, jelikož žalobce byl tehda již příslušníkem republiky Československé. Dlužno však k tomu poukázati, že se usnesení zemského soudu ve Vídni ze dne 24. února 1921 stalo na základě soudního smíru stran, jež se uzavřením tohoto smíru pravomocí tohoto soudu podrobily. Nehledíc však ani k tomu, může býti soudní rozhodnutí, jež vešlo v moc práva, zrušeno pro zmatečnost toliko z důvodů § 529 čis. 1, 2 c. ř. s. Takovýto důvod nebyl žalobcem ani tvrzen. Žaloba se tudíž neopírá o zákonný důvod zmatečnosti (§ 529 c. ř. s.). Mimo to jest žaloba opožděná, jelikož napadené usnesení jest již více než 1 měsíc vykonatelné a pravomocné a tudíž žaloba není podána ve lhůtě § 534 c. ř. s. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by nehledě k použitému důvodu odmítacímu, o žalobě dále jednal. Důvody: Prvý soud odmítl žalobu bez jednání dle § 538 c. ř. s. jako žalobu pro zmatečnost ve smyslu § 529 c. ř. s. Žalobce však neoznačil žalobu za takovou, a ani z jejího obsahu ani ze skutkových tvrzení, v ní obsažených, nelze souditi, že žalobce chce odporovati právoplatnému usnesení zemského civilního soudu ve Vídni ze dne 24. února 1921 z důvodů zmatečnosti § 529 čis. 1 a 2 c. ř. s. Proto jest použití ustanovení §§ 529, 534 a 538 c. ř. s. na tento případ nemístným, nehledíc ani k tomu, že se žalobce žalobou domáhá výroku o neplatnosti rozhodnutí zemského soudu pro věci civilní ve Vídni a nikoliv soudu tuzemského, jakéž patrně ustanovení § 529 c. ř. s. jen na myslí míti může. Byl tedy soud povinen naložiti se žalobou dle všeobecných ustanovení o žalobách, a jelikož se tak nestalo, bylo napadené usnesení jako zákonu nevyhovující zrušiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Především dlužno zodpověděti otázku, zda dovolací rekurs žalovane jest přípustným vzhledem na druhý odstavec § 527 c. ř. s., dle něhož v případě zrušení usnesení prvního soudu soudem rekursním a nařízení, by první soud, vyslechna strany, znova rozhodl, lze rozhodnutí

soudu rekursního odporovati pouze tenkrát, když soud rekursní ustanovil, že první soud má teprve po právní moci rozhodnutí tohoto vykonati nařízení soudu rekursního. Odpověděti jest na tuto otázku kladně, poněvadž nejde o případ druhého odstavce § 527 c. ř. s. Soud rekursní totiž neprohlásil, že usnesení prvního soudu spočívá na nedostatečném řízení a nenařídil v důsledku toho prvnímu soudu, by řízení doplnil a za tím účelem jednal po zákonu, pokud se týče, by strany vyslechl o tom, zdali žaloba je nepřipustná a opožděná, a by po té znova o tom rozhodl na základě doplněného řízení, nýbrž zrušil usnesení prvního soudu, prohláší-li žalobu za nepřipustnou a opožděnou, jako právně mylné a nařídil prvnímu soudu, by v důsledku toho zahájil zákonné řízení o žalobě, nehledě k použitému důvodu odmítacímu. Ve věci samé sluší přisvědčiti soudu rekursnímu, že žaloba je formálně přípustná, že tedy dlužno jednati o ní po zákonu. Není to žaloba pro zmatečnost podle § 529 c. ř. s.; žalobce nedomáhá se žalobou zrušení usnesení soudu vídeňského, nýbrž soudního rozhodnutí, že rozlučka manželství, vyslovená cizozemským soudem, jest neplatná. Žalobou lze vždy domáhati se soukromoprávního nároku — a o takový jde — před řádnými soudy, pokud právní věc není zvláštním zákonem přikázána jinému úřadu neb orgánu, kteréhož případu zde není. Okolnost, že rozlučka žalobcova manželství právoplatně vyslovil soud rakouské republiky, jejíž soudní rozsudky a usnesení jsou v Československé republice vykonatelné, nebrání tomu, by žaloba nebyla přijata na soud a by o ní nebylo po zákonu jednáno; naopak tato okolnost je základem žaloby, jejímž účelem jest odstranění právoplatnosti rozlučky, vyslovené soudem rakouským. Nejde o opětné domáhání se nároku, rozsudkem právoplatně již určeného, pročť není třeba, blíže se zabývati vývody dovolacího rekursu, týkajícími se nepřipustnosti žaloby ve věci právoplatně již rozsouzené.

Čís. 1882.

»Způsobilostí« ve smyslu § 24 vyvlastň. zák. rozumí se nejen odborná způsobilost, nýbrž i vhodnost znalce vzhledem ku všem okolnostem případu.

(Rozh. ze dne 3. října 1922, R I 1170/22.)

V řízení o určení nájemného za místnosti zabrané obci J. pro českou školu v J. určil soud první stolice tři znalce vesměs z J. Rekursní soud na místo jednoho z těchto znalců ustanovil znalce Otakara M-a z Prahy. Důvody: Česká finanční prokuratura poukázala ve svém rekursu na to, že za účelem zaručení úplné nestrannosti znalce bylo by ustanoviti znalce mimo město bydličního a navrhla Otakara M-a z Prahy. Tomuto názoru jest přisvědčiti, protože jedná se o nesrovnalosti ohledně výše nájemného mezi obcí J. a zemskou správní komisí, takže jeví se býti účelným, aby aspoň jeden ze tří znalců měl bydliště mimo zmíněnou obec J. Výraz »způsobilost« použitý v § 24, odstavec třetí, zákona ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák. dlužno vyložití nejen ve smyslu odborné způsobilosti, nýbrž v rozšířeném smyslu, zdali po úvaze všech okolností případu ustanovení toho či onoho znalce je vhodno. Tomu jest skutečně tak, jak bylo již shora uvedeno, a poněvadž za znalce